"משלימים ונהנים" - למידה עצמאית של ירמיהו א'

דף עבודה זה הוא חלק ממספר דפי עבודה שתקבלו השנה. חלק מהעבודות יבדקו מדגמית ויקבלו ציון שיהווה חלק נכבד בציון התלמידאות במחצית זו . ענו על דף העבודה בדף נפרד. בסוף העבודה הגישו את דף התשובות שלכם.

חלק א'

ספר ירמיהו מכיל את דבריו, נבואותיו ומעשיו של הנביא ירמיהו בן חלקיהו.

1. מה היה תפקידו של ירמיהו לפני שהפך לנביא? _____
2. ירמיהו הופך לנביא בשנה השלוש עשרה למלכותו של יאשיהו מלך יהודה אבל זמן הנבואה שלו יסתיים באירוע טראומתי ביותר בזמן המלך צדקיהו והאירוע הוא לפי הכתוב _____.
3. לפי הכתוב ה' ידע מיהו ירמיהו עוד לפני שנולד מבטן אמו ואפילו לפני שנוצר בכלל בבטן אמו. מה הפסוק בכתוב שאומר זאת? צטטו "..._____" (_____, ___, ___)
4. כדי לציין את העובדה שה' יהיה איתו וידריך אותו בדברים שיגיד נוגע ה' ב _____ של ירמיהו.
5. ה' מספר לירמיהו על הממלכות שעומדות להגיע מה _____ ולהכריע את ממלכת יהודה.
6. המלכים הזרים יגיעו ויכבשו את ירושלים ואת כל ערי יהודה. איזה ביטוי בכתוב מציין את ההשתלטות והכיבוש הזה? "_____" (___, ___, ___)
7. ה' מאשים את בני עמו שזבחו וקטרו ל_____ אחרים שהם בעצמם _____ אותם (כלומר את פסליהם)
8. ירמיהו אמור לעמוד כמו חומה מול כולם "לְמַלְכֵי יְהוּדָה לְשָׂרֶיהָ, לְכֹהֲנֶיהָ וּלְעַם הָאָרֶץ" – ולהביא בפניהם דברים שקרוב לוודאי לא ישמחו לשמוע. _____ הוא זה שתמיד יעמוד לצידו ויציל אותו מכל מצוקה וצרה.

חלק ב'

1. כשה' מתגלה אל משה בסנה הבוער ומבקש ממנו לצאת למשימה ולהנהיג את בני ישראל במצרים אומר לו משה: " *"וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל-יְהוָה, בִּי אֲדֹנָי, לֹא אִישׁ דְּבָרִים אָנֹכִי גַּם מִתְּמוֹל גַּם מִשִּׁלְשֹׁם, גַּם מֵאָז דַּבֶּרְךָ אֶל-עַבְדֶּךָ: כִּי כְבַד-פֶּה וּכְבַד לָשׁוֹן, אָנֹכִי." (שמות, ד', י')*. צטטו תשובה דומה שעונה ירמיהו לה' והסבירו מה המגבלה שמציין ירמיהו לגבי עצמו ומה המגבלה שמציין משה.

2. צפו בבקשה בטריילר לסרט "שר הטבעות אחוות הטבעת" https://www.youtube.com/watch?v=Uxl0ZImNi8U. שבמרכזו פרודו, ההוביט הצעיר, גיבור הסרט. שימו לב אילו חיים הוא מתבקש לעזוב ובעבור מה. **ענו על המטלות הבאות:**

   a. תנו שתי נקודות דמיון ונקודת שוני אחת בין דמותו של ירמיהו בפרק לבין דמותו של פרודו.

LIVEWORKSHEETS

b. מנקודת מבט אישית – האם הייתם.ן מסכנים את עצמכם בעבור שליחות שמטרתה הטוב הכללי?

חלק ג'

1. במראה / חיזיון שמראה ה' לירמיהו יש שני חפצים – מקל שקד (ענף של עץ השקדייה שמוכר לכולנו) וסיר נפוח (סיר נפוח – הוא סיר ש"מפיחים" בו אש כלומר שמים מתחתיו אש ונוזל שבתוכו בוער ורותח ומעלה אדים. קראו את הקטע הקצר של רבקה צימרין מאתר 929 וכתבו

(א) מדוע נבחר דווקא ענף של עץ השקד (שקדייה) לחיזיון?

(ב) לאן פונים פניו של הסיר והעשן/אדים של הסיר הנפוח?

(ג) לפי רבקה צמרין בקטע - איזה משמעות נותן ירמיהו לסמלים במציאות – מה הם מסמלים שעומד להתרחש.

השקד ממהר לפרוח / רבקה צימרין אתר 929

*מינוי הנביא הטרי מגובה בשני מראות השלובים זה בזה: מקל השקד והסיר הנפוח. והחיבור שעושה ירמיהו ביניהם מציג וירטואוזיות של סמנטיקה**

*תעודת הזהות של ירמיהו מוצגת בפסוק שפותח את ספרו: "ירמיהו בן חלקיהו מן הכוהנים..." בעוד שלושה פסוקים יעמוד ירמיהו בפני מציאות חדשה: הוא יתמנה לנביא: "נביא לגויים נתתיך". כוהן ונביא! שני תפקידים כבדי משקל שיועדו לַ"נער" עוד לפני היוולדו. המינוי הנבואי מגובה במראות: **מקל שקד וסיר נפוח.** שני המראות משולבים זה בזה. הסיר הנפוח מעיד על האירועים שיתלהטו בגבול הצפון וישפיעו על ממלכת יהודה. אירועים אלה יתרחשו במהרה, ממש כמו שהשקד ממהר לפרוח: "כי שוקד אני על דברי לעשותו". נעשה כאן מעשה אריגה מופלא! הנביא כרך את הצומח, עץ השקד בפעולת השקידה**. לפנינו לא רק עניין ליטרלי, של לשון נופל על לשון. לפנינו וירטואוזיות של סמנטיקה.*

ירמיהו מרבה להשתמש בפועל 'שקד' לטוב ולרע. בפרק א אנו עדים לנבואה אוניברסלית: "ראה הפקדתיך היום הזה על הגויים ועל הממלכות, לנתוש ולנתוץ ולהאביד ולהרוס, לבנות ולנטוע... כי שוקד אני על דברי לעשותו". ירמיהו יחזור וישתמש באותו נוסח

LIVEWORKSHEETS

בפרק לא, הפעם בפנייה לוקאלית: "הנה ימים באים... וזרעתי את בית ישראל ואת בית יהודה... והיה כאשר שקדתי עליהם לנתוש ולנתוץ ולהרוס ולהאביד ולהרע, כן אשקוד עליהם לבנות ולנטוע".

רש"י מתייחס למשוואה: שקד - שוקד: "השקד ממהר להוציא פרח קודם לכל האילנות. אף אני ממהר לעשות דברי". רד"ק אף מרחיב ותולה את שמו של השקד בַּפועל: "השקד ממהר לפרוח יותר מאשר העצים, לפיכך נקרא שקד כי השקידה עניין המהירות וההשתדלות".

רש"י ורד"ק מצטטים את התרגום הארמי של יונתן: "מְלַךְ דְמוֹחִי לְאַבְאֶשָׁא". יותר משלפנינו תרגום – לפנינו פרוש (כדרכו של יונתן בן עוזיאל). התרגום "החוזר" לעברית: מלך שממהר להרע. יונתן "מתרגם" אפוא את המראה באופן מעשי: מקל השקד הוא המלך הצפוני, שיחרוץ את גורל ממלכת יהודה. הרי לפנינו מקל (או מטה) ביד האל לביצוע תכניותיו הגלובליות.

לסיכום, במעשה אורג מופלא כרך הכתוב את מראה השקד, שמקדים לפרוח - בשקידת האל לבצע במהירות את כוונתו.

**הסמנטיקה עוסקת בחקר המשמעות של מילים וביטויים*
***למידה או עבודה בחריצות יתרה

LIVEWORKSHEETS